

Rapport 2011:41

Husie 172:123

Arkeologisk förundersökning 2011

Kristian Brink

Rapport 2011:41

Husie 172:123

Arkeologisk förundersökning 2011

Kristian Brink

Fornlämningsnr: Malmö 156
Husie 172:123, Husie socken
Malmö kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

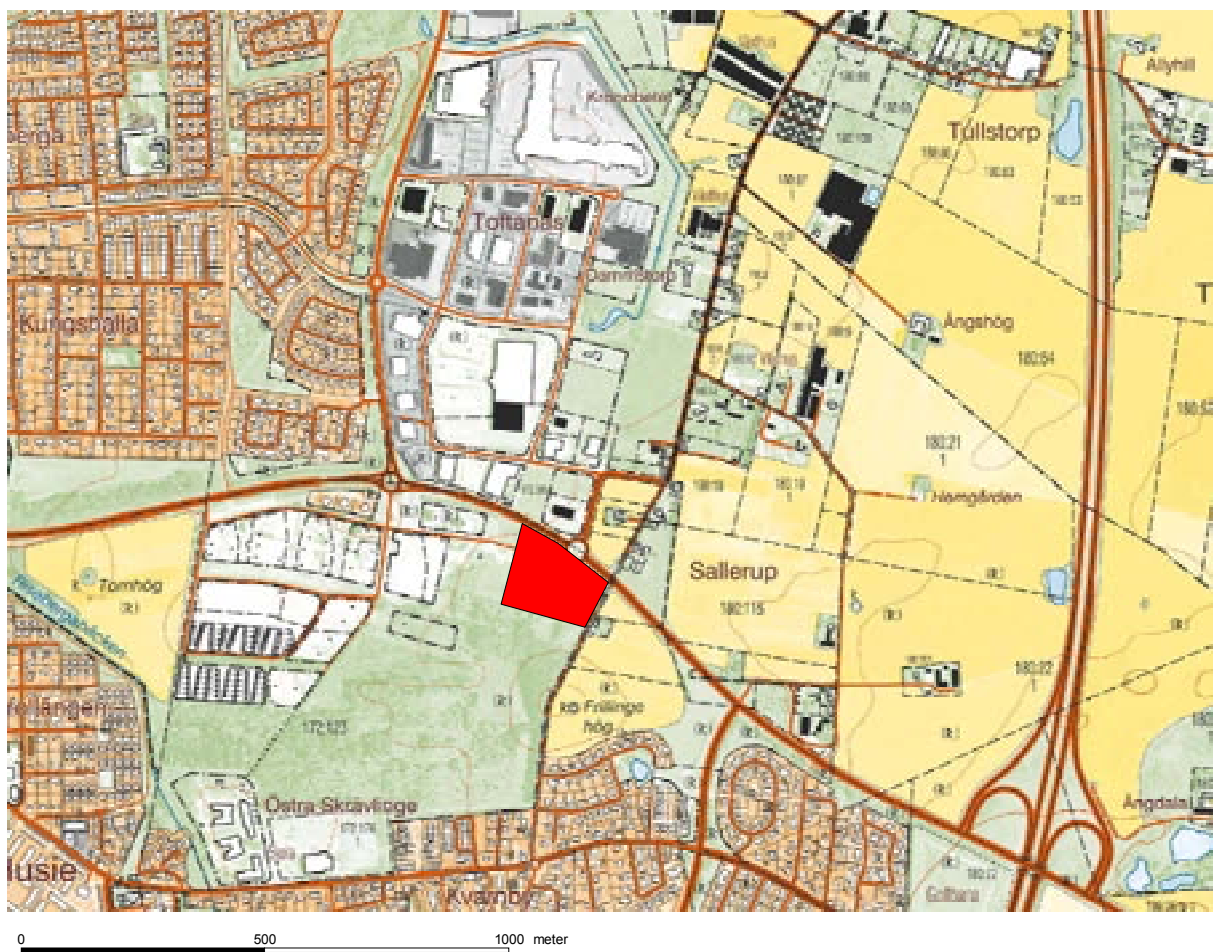
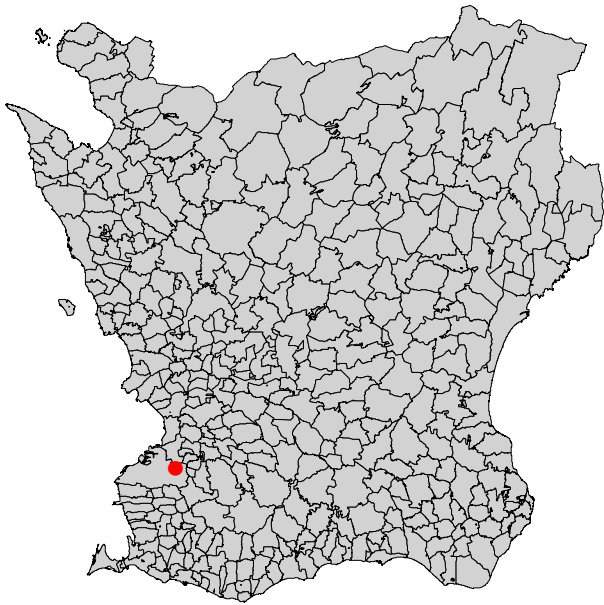
Rapport 2011:41

Omslag: A402 undersöks. Foto: Kristian Brink, Sydsvensk Arkeologi.

Fastighetskartan: Copyright Lantmäteriet 2004-11-09. Ur SeSverige.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Syfte och metod	6
Syfte	6
Metod	7
Topografi och fornlämningsmiljö	8
Utredningsresultat	12
Undersökningsresultat	13
Schakt 1	14
Schakt 2	15
Schakt 3	16
Schakt 4	17
Schakt 5	18
Schakt 6	18
Schakt 7	19
Tolkning och utvärdering	19
Förslag till fortsatta åtgärder	21
Referenser	22
Publicerat	22
Opublicerat	23
Administrativa uppgifter	25
Bilagor	26
Bilaga 1. Anläggningar	26
Bilaga 2. Fynd	27
Bilaga 3. Arkeobotanisk analys	28

Figur 1. Undersökningens läge i Skåne.

Sammanfattning

Med anledning av planerat bostadsbyggande inom Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun, genomförde Sydsvensk Arkeologi AB en arkeologisk förundersökning enligt beslut från Länsstyrelsen i Skåne län (dnr: 431-7369-10). Uppdragsgivare var Fastighetskontoret, Malmö stad. Malmö Kulturmiljö genomförde under år 2004 en arkeologisk utredning inom området. Det aktuella undersökningsområdet omfattar en areal av totalt ca 25 000 m².

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningarna och att klargöra fornlämningarnas karaktär, innehåll, datering och vetenskapliga potential. Syftet var även att söka efter fortsättningen på en struktur som tolkats som en väg på en intilliggande undersökning. Matjordsavbaningen genomfördes med en grävmaskin med slänskopa. De sju schakt som togs upp omfattar sammanlagt 1 476 m². Tre större utvidgningar gjordes. Metalldetektering genomfördes över en del av ytan i syfte att leta indikationer på en äldre vägstruktur. Inmätning gjordes med totalstation. Vid undersökningen framkom 54 anläggningar och 22% av dessa grävdes ut på traditionellt vis. Provtagning gjordes i stolphål och gropar/härdar i syfte att er hålla material för radiometrisk datering. Dokumentationen har lagrats digitalt i Intrasis.

Totalt framkom 54 anläggningar av vilka 13 grävdes ut. Anläggningarna består av stolphål, gropar, härdar, gropsystem samt en brunn. Lämningarna koncentrerades till undersökningsområdets sydöstra del. Vidare framkom delar av en naturlig våtmarkssänka, eventuellt med bevarat pollen. Möjlighet att få fram underlag för en tolkning av hur närmiljön kring denna sänka sett ut under delar av förhistorisk tid finns därmed. Särskilt intressant bedöms lämningar efter en, eventuellt två mesulakonstruktioner vara. Vidare påträffades även lämningar efter möjliga rituella aktiviteter i våtmarksnära läge genom en förmodad brunn innehållande en toppfyllning bestående av ett kraftigt sotigt material samt rikligt med sten deponerat kring en ensamstående stolpe. Fynden i de påträffade anläggningarna består av relativt små mängder flinta. Daterande föremål har inte påträffats. Det arkeobotaniska materialet består av träkol. Mesulakonstruktionen/erna tyder på neolitiska aktiviteter medan gropsystem tyder på yngre aktiviteter (yngre bronsålder–äldre järnålder). Lämningarna bedöms som helhet utgöra del av en boplatsyta med fortsättning söderut utanför exploateringsområdet. Boplatslämningar samt lämningar efter en äldre våtmarkssänka föreslås bli föremål för bevarande eller särskild undersökning. Ytorna omfattar ca 3 250 m².

Inledning

Med anledning av planerat bostadsbyggande inom Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun, genomförde Sydsvensk Arkeologi AB en arkeologisk förundersökning enligt beslut från Länsstyrelsen i Skåne län (dnr: 431-7369-10) (figur 1). Uppdragsgivare var Fastighetskontoret, Malmö stad. Malmö Kulturmiljö genomförde under år 2004 en arkeologisk utredning inom området (Brink 2004). Det aktuella undersökningsområdet omfattar en areal av totalt ca 25 000 m² och ingår som en del i utbyggnadsområdet Gyllins trädgårdar.

Ambitionsnivån i ärendet skall enligt Länsstyrelsen vara hög för att utgöra ett fullgott underlag inför en eventuell slutundersökning. Rapportens (basdokumentationen) syfte är att redovisa det arkeologiska källmaterialet inom undersökningsområdet i text och bild samt att redovisa frågeställningar, metoder, analyser och källkritiska aspekter. En övergripande tolkning av materialet görs. Frågeställningarna samt de metoder som användes redovisas i kapitel *Syfte och metod*. Därefter följer en redogörelse för topografi och fornlämningsmiljö. Kapitlet *Undersökningsresultat* innehåller en redovisning, beskrivning och grundläggande tolkning av det arkeologiska materialet och genomförda analyser. I kapitel *Tolkning och utvärdering* förs en kortfattad tolkande diskussion kring lämningarna. Källkritiska aspekter berörs här. Här redovisas också den vetenskapliga potentialen hos de påvisade fornlämningarna. Kapitlet utmynnar i avsnittet *Förslag till fortsatta åtgärder*.

¹⁴C-analyser utförs av Göran Possnert, Ångströmlaboratoriet, Avdelningen för jonfysik, ¹⁴C-laboratoriet vid Uppsala universitet. Resultaten kommer att redovisas i en kommande slutundersökningsrapport då provsvar inte inkommit inom ramen för färdigställandet av rapporten. Stefan Gustafsson, Oden Kulturinformation, genomförde arkeobotaniska analyser.

På samtliga planritningar och kartor i rapporten är norr uppåt i bild.

Syfte och metod

Syfte

Syftet med förundersökningen var att fördjupa kunskapen om fornlämningarna och att klargöra fornlämningarnas karaktär, innehåll, datering och vetenskapliga potential. Syftet var även att söka efter fortsättningen på en struktur som tolkats som en väg på en intilliggande undersökning (se kapitel *Topografi och fornlämningsmiljö*).

Metod

Matjordsavbaningen genomfördes med en grävmaskin med slännskopa. Schaktningen övervakades av en person som rensade fram och markerade arkeologiska objekt. Inom det ca 25 000 m² stora undersökningsområdet beräknades ca 2 500 m² komma ifråga för avbaning i form av sökschakt med dubbel skopbredd (ca 2 meters bredd) samt med tre större utvidgningar. En förutsättning var att hela eller större delen av undersökningsområdet var tillgängligt för schaktning. Så var dock inte fallet. De schakt som togs upp omfattar sammanlagt 1 476 m². Tre större utvidgningar gjordes. En befintlig fastighet samt ytor närmast kring denna innehållande jordbruksutrustning, mindre uthus m.m. omöjliggjorde schaktning inom en stor del av ytan.

Två av sökschakten (schakt 1 och 7) lades så att den eventuella vägen skulle kunna dokumenteras genom tvärsnitt genom vägbanan. En metalldetektorundersökning genomfördes också i syfte att söka efter i första hand hästskospik eftersom dessa bedömdes kunna bekräfta att det är en väg (om den använts i historisk tid). Några lämningar efter en äldre väg eller andra indikationer på en sådan kunde inte konstateras i något av de schakt som togs upp, eller genom metalldetekteringen. Metalldetekteringen genomfördes över den yta där schakten (schakt 1–7) lades. Förhållandevis jämnt över denna yta påträffades diverse järnföremål som i de flesta fall inte kunde bedömas avseende typ, alternativt bedömdes vara av sentida karaktär.

Inmätning gjordes med totalstation. Inmätningen gjordes i referenssystem SWEREF 99 TM (Lantmäteriverkets nationella referenssystem). Samtliga arkeologiska objekt mättes in och dokumenterades med kodval direkt vid inmätningen. Topografiska objekt i form av moderna dräneringsdiken mättes in där de påverkade bevarandegrad och tolkningsmöjligheter av prioriterade huslämningar och gropar.

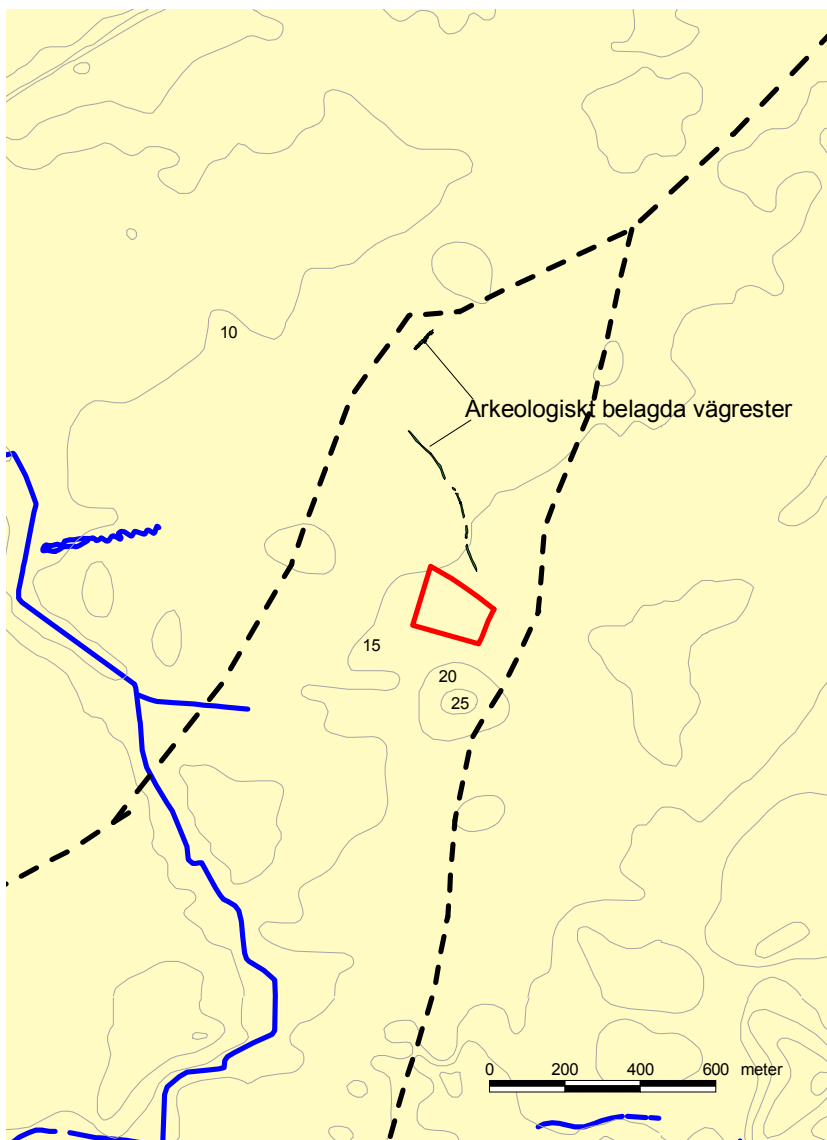
Omkring 20% av de anläggningar som framkom var tänkta att grävas ut helt eller delvis, bl.a. i syfte att få fram daterande fynd. För datering avsattes även ett antal ¹⁴C-analyser. Vid förundersökningen grävdes 22% av anläggningarna ut. Anläggningarna undersöktes med skärlev och/eller spade. Fyllningen från gropar och gropsystem genomsöktes på hackbord. I de fall det fanns misstanke om lämningar efter stolpkonstruktioner handrensades ytan i syfte att avgränsa och förstå konstruktionens utbredning. Provtagning gjordes i stolphål och gropar/hårdar i syfte att erhålla material för radiometrisk datering.

Dokumentationen – arkeologiska objekt, fynd, prover, ritningar, foton, dagbok – har lagrats i Riksantikvarieämbetets digitala

program för hantering och lagring av arkeologiska data, Intrasis. Analyser av dokumentationsmaterialet har gjorts i Intrasis Analysis.

Topografi och fornlämningsmiljö

Enligt den topografiska zonindelning som upprättades i samband med projektet Öresundsförbindelsen ligger undersökningsområdet i skiljet mellan zon II, det kustnära inlandet, och zon III, det yttre backlandskapet. En bit norrut tar zon IV, Segeåområdet, vid (Björhem 1997). Topografin är därmed tämligen varierad med markanta höjdparter (figur 2). Det aktuella undersökningsområdet ligger i nordsluttningen till ett sådant höjdparti. Risebergabäcken löper i nord-sydlig riktning något hundratal meter väster om undersökningsområdet. Bäckens har utgjort ett centralt flöde under förhistorisk tid (Liljegren 2006).

Figur 2. Topografin kring undersökningsområdet. Risebergabäcken – blå linje. Föreslagen sträckning för den s.k. Bronsåldersvägen samt anslutande väg i öster – streckad linje. Arkeologiskt belagda vägrester inom Toftanäs industriområde har markerats.

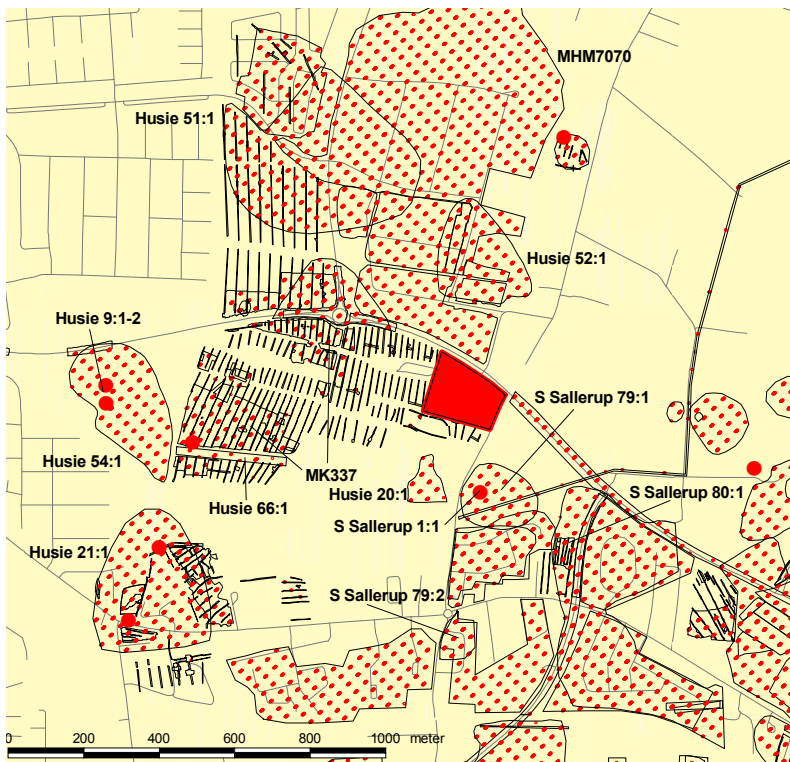
Undersökningsområdet utgörs till stor del av boningshus, ekonomibyggnader och omgivande tomtmark samt en infartsväg (figur 4). I övrigt består ytan av åkermark samt till delar av mark bevuxen med buskar och träd som utgör rester av den plantskola som en gång i tiden bedrevs inom området.

Den underliggande jordarten inom undersökningsytan består till största delen av silt och sandinblandad moränlera, vilket i vissa delar övergår i siltinblandad sand. Matjordstäckets tjocklek varierade mellan 0,30 och 0,60 meter (Brink & Johansson 2004).

Undersökningsområdet ligger i ett mycket fornlämningsrikt område och dessutom ett mycket välundersökt sådant (figur 3). Det aktuella undersökningsområdet ingår i utbyggnadsområdet Gyllins trädgårdar där flera arkeologiska undersökningar genomförts. Under 2004 och 2005 genomförde Malmö Kulturmiljö en arkeologisk utredning i två etapper (Brink & Johansson 2004; Brink & Johansson 2005). Under 2005 genomfördes även en arkeologisk förundersökning inom de västra och mellersta delarna av Gyllins trädgårdar, dvs. undantaget den här aktuella östra delen av utbyggnadsområdet (Brink & Johansson 2006). År 2006 genomfördes en slutundersökning inom den västra delen av Gyllins trädgårdar (MK 337) (Carlie, Friman & Strömberg 2007; Carlie m.fl. 2009). Vid slutundersökningen undersöktes bl.a. lämningar från tidig- och mellanneolitikum som tolkades som rester efter en hydda eller ett vindskydd. Vidare undersöktes bebyggelse lämningar och flera gravar från senneolitisk tid, bl.a. en kanotbegravning och en tråkammargrav. Tio gårdslägen och ett verkstadsområde från i huvudsak äldre järnålder dokumenterades. Ett fåtal bebyggelse lämningar kunde även dateras till tiden yngre romersk järnålder och fram i venedel/vikingatid.

Äldre kartmaterial, bland annat Storskifteskartan från 1773, visar på en vägsträckning som går genom Östra Skrävlinge by. Denna fortsätter sedan bort mot Toftanäs industriområde. Indikationer på att denna vägsträckning kan ha betydligt äldre ursprung finns, bland annat har det visat sig vid rekonstruktioner av landskapet mellan åkrar och våtmarker att det dåtida vägnätet i flera fall inte legat vid de medeltida bytomterna utan ett stycke därifrån (Eriksson & Samuelsson 2000). Sannolikt är det så att många av vägarna varit i bruk redan under förhistorisk tid, vilket placeringen av gravhögar och andra begravningsplatser tyder på. Det finns indikationer på att vägsträckningen kan vara så gammal som senneolitikum/bronsålder och ett förslag på dess sträckning genom Malmöområdet har tagits fram (Samuelsson 2001; Erikson 2001; Rudebeck 2002) (figur 2). Vid undersökningar inom Toftanäs industriområde påträffades rester av en

väg som tolkas utgöra rester efter denna s.k. Bronsåldersväg (figur 2). Den framträdde som en hålväg, stundtals förstärkt med sten (Persson 1998; Friman, Hadevik & Steineke 2009). Vägen genom området anses vara en del av ett vägnät som sammanband viktiga centralbygder under järnålder, bland annat den skånska sydkusten med centralplatsen i Stora Uppåkra (Sköld 1963). I samband med 1996 års undersökning inom Toftanäs industriområde framkom ytterligare en struktur som tolkades som en väg (figur 2). Den har tolkats som en äldre fortsättning på den nuvarande Tullstorpsvägen och ansluter eventuellt till den sk. Bronsåldersvägen. Det är denna vägsträckning som eventuellt kunde finnas inom det här aktuella undersökningsområdet (figur 2). Ingen av de båda väglämningarna har daterats radiometriskt eller stratigrafiskt. Dateringen utgår från relationen till den föreslagna s.k. Bronsåldersvägen samt på jämförelser med andra påträffade vägstrukturer i Malmöområdet (se Friman, Hadevik & Steineke 2009:51, 89 ff. för en mer omfattande diskussion).

Figur 3. Fornlämningssmiljön kring undersökningsområdet. Omnämnda lokaler har markerats.

I undersökningsområdets direkta närhet finns ett fåtal fasta forn lämningar som fortfarande är synliga ovan mark. På de markerade höjderna väster och sydost om området ligger två gravhögar – Tornhög i väst (Husie 9:1) och Frillinge hög i öst (Södra Sallerup 1:1). Ursprungligen skall ytterligare en hög ha funnits strax söder om Tornhög försedd med en ”stendyss”. Denna forn-

lämning är emellertid sedan länge förstörd (Bruzelius 1864, Husie 9:2).

Fornlämningsmiljön omkring området består utöver högarna av inventerade stenåldersboplatser i norr, vilka har uppvisat måttliga mängder av slagen flinta vid ytbesiktning (Husie 51:1, 52:1, 66:1). Större delar av dessa boplatser har kommit att undersökas arkeologiskt i samband med markexploatering, bland annat under arbetsnamnet Riseberga Öst (MHM 8278 & 12515, Samuelsson 1995; Eliasson 1996). Här har det påträffats lämningar från mesolitikum till yngre järnålder bestående av lager, gropar, stolphål, brunnar, härdar och rännor. Inga tydliga huslämningar framkom. Arkeologiska undersökningar genomfördes i samband med anläggandet av Sallerupsvägen (MHM 7519 & 7634). Här framkom boplatslämningar i form av gropar, härdar, lager, stolphål och grophus samt ett par brandgravar (Sarnäs 2009).

Med början 1987 utfördes norr om undersökningsområdet undersökningar i samband med ordningsställandet av Toftanäs industriområde (MHM 7070). Här framkom bland annat bebyggelselämningar och gravar från neolitikum samt omfattande gårdsstrukturer från äldre järnålder. Anläggningskategorier som påträffades och undersöktes var gropar, stolphål, brunnar, gravar, härdar och kulturlager (Persson 1998; Friman, Hadevik & Steineke 2009).

Vid Risebergabäcken finns en inventerad stenåldersboplat, belägen vid Tornhög, där det har framkommit rikligt med slagen flinta i ytan (Husie 54:1). Inom eller i nära anslutning till Tornhögsområdet har bl.a. en liten flintskära samt ett fragment från en firsidig slipad flintyxa påträffats (privat ägo).

Utanför undersökningsområdets södra och sydöstra begränsning finns ett antal inventerade stenåldersboplatser (Husie 20:1, Södra Sallerup 79:1-2). Delar av dessa har undersökts arkeologiskt, dels i samband med en mindre schaktövervakning 1986 (dragning av gasledning, MHM 6926) dels vid undersökningen kallad Kvarnbyrondellen 1988 (MHM 7144). Vid den mindre schaktdragningen framkom en grop innehållande keramik och ben. Fyndmaterialet har preliminärt daterats till bronsålder (Thörn 1987). Vid den större undersökningen 1988 framkom boplatslämningar i form av bland annat gropar, lager, kokgropar, härdar och stolphål. Minst två stolpbyggda långhus och två grophus har konstaterats. Dateringsunderlaget visar på aktiviteter inom boplaten under intervallet yngre bronsålder–äldre järnålder (Thörn & Rudebeck 1988). Sydost om undersökningsområdet har det framkommit neolitiska lämningar och bebyggelselämningar inom bl.a. Hörlanders väg (Södra Sallerup 80:1) (Berggren, Brink & Skoglund 2009).

En knapp kilometer sydväst om undersökningsområdet ligger Östra Skrävlinge medeltida bytomt (Husie 21:1). Denna har varit föremål för ett flertal arkeologiska insatser genom åren, 1984–85 (MHM 6767), 1989–91 (MHM 7312) och 2001–03 (MK 2, 34, 50, 80 och 124). Söder om bytomten har det även utförts undersökningar vid platsen för Wannagården mellan åren 1989–91, där det framkommit kulturlager och stolphålsområden daterade till vikingatid eller tidig medeltid samt högmedeltid och senmedeltid (Ingwald m.fl. 2009). Inom bytomten och dess direkta närområde har det påträffats tydliga kulturlager och byggnadsrester vilka sett till dateringsunderlaget visar på en bebyggelsekontinuitet från omkring 1000-talet fram till 1600–1700-talen (Ingwald m.fl. 2009).

Utredningsresultat

Under år 2004 genomförde Malmö Kulturmiljö en arkeologisk utredning inom bl.a. den del av Gyllins trädgårdar som utgör det aktuella undersökningsområdet (Brink & Johansson 2004) (figur 4).

Figur 4. Utredningsschakt samt aktuellt undersökningsområde markerat. Söder om undersökningsområdet har lämningar efter ett eventuellt hus samt en neolitisk grop (TRB) markerats. Ej i skala.

I utredningsschakten framkom begränsat med anläggningar och relativt få fynd varför deras kronologiska hemvist är osäker. De flesta anläggningarna framkom i den östra-sydöstra delen av

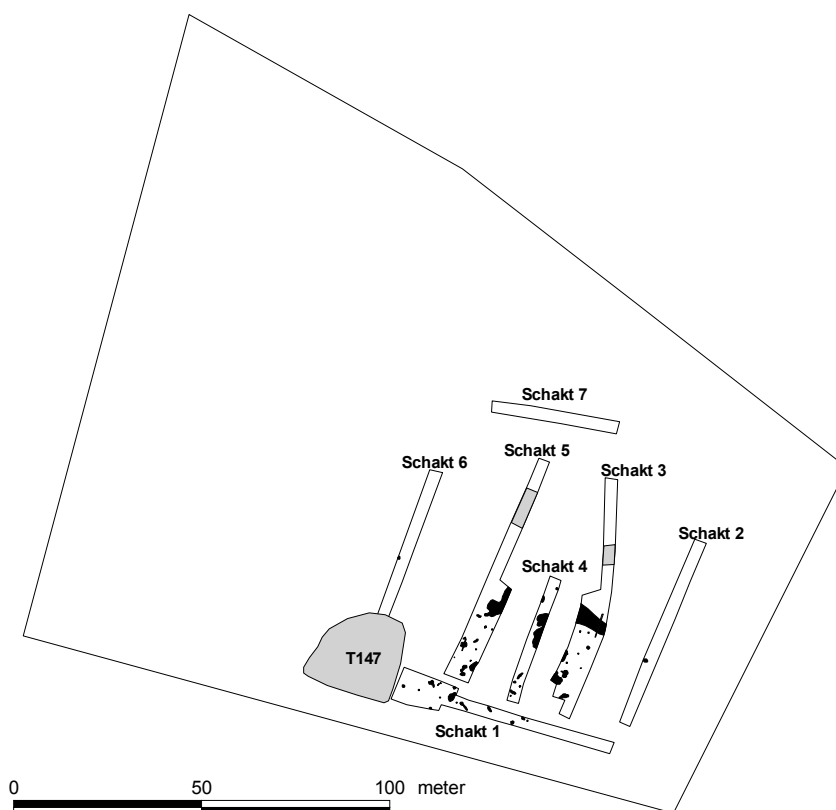
undersökningsområdet. Dessa utgjordes av gropar och stolphål samt en förmodad brunn. Från en anläggning omedelbart söder om det aktuella undersökningsområdet finns keramik med en datering till TN II–MN A (TRB). Spåren av ett hus, möjligen treskeppigt, påträffades också här, dvs. strax söder om nuvarande undersökningsområde. Denna del av utbyggnadsområdet har dock undantagits från vidare exploatering varför dessa ytor inte är aktuella för vidare undersökning i nuläget.

Inom området har möjligen en äldre vägsträckning löpt (figur 2), men det framkom inga indikationer på detta i de sökschakt som upptogs. Som framgår av figur 4 omöjliggjorde olika byggnader, en markväg, tomtmark m.m. en heltäckande utredning (och förundersökning).

Undersökningsresultat

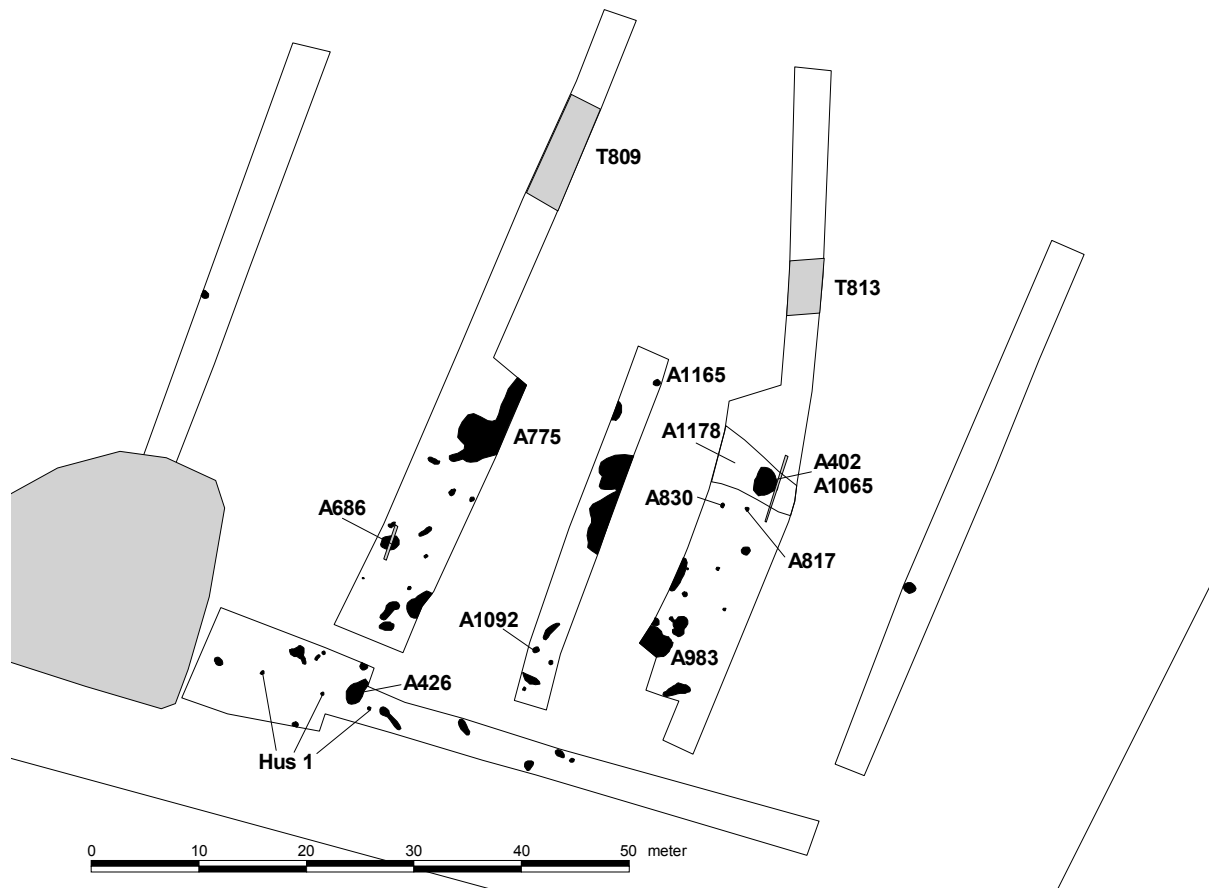
Totalt togs sju schakt upp vilka sammanlagt omfattar 1 476 m² (figur 5). Matjordstjockleken i schakten uppgick i huvudsak till ca 0,40–0,50 m. I den sydvästra delen av den yta som var tillgänglig för schaktning hade ca 0,5 m matjord förts på den befintliga markytan, T147 (figur 5).

Figur 5. Undersökningsområdet med schakt 1–7. Ett område med påförd matjord, T147, har också markerats.

Vid undersökningen framkom 54 anläggningar och 13 av dessa grävdes ut. Beskrivningarna av de framkomna och undersökta objekten görs schaktvis. Objekt som nämns i texten är markerade på figur 6. Anläggningar och fynd redovisas även i tabellform i bilaga 1 och 2. Arkeobotaniska analyser redovisas i bilaga 3. ¹⁴C-resultat kommer att redovisas i rapporten över slutundersökningen.

Figur 6. Schakt 1–6 med anläggningar och topografiska objekt. Objekt som nämns i texten har markerats.

Schakt 1

Schakt 1 drogs i öst–västlig riktning i syfte att eventuellt fånga upp indikationer på den äldre vägstruktur som kan ha löpt genom undersökningsområdet (figur 2, 5 och 6). Några sådana indikationer påträffades inte.

Schakt 1 innehöll 15 anläggningar i form av mindre gropar och stolphål. Fyra anläggningar har undersökts. Gropen A426 var oregelbundet oval i plan och mätte 2,70 x 1,55 m. Djupet uppgick till 0,18 m. Den hade sluttande sidor och en plan botten. Fyllningen bestod av grå, homogen, lerig morän med inslag av träkolsfragment. Fynden utgörs av ett flintavslag. En fjärdedel grävdes ut med spade och fyllningen genomsöktes på hackbord.

Ett jordprov togs. Provet innehöll träkol som har skickats på ¹⁴C-analys. A426 har inte tolkats närmare avseende funktion.

Tre stolphål, A390, A456 och A554, tolkas ingå i en huskonstruktion, hus 1 (figur 6 och 7). Stolphålen var tämligen grunda men framträdde ändå tydligt mot underlaget (moränleran) i sektion. De var skålformade i sektion. A390 mätte 0,30 m i diameter och var 0,08 m djup. A456 mätte 0,30 m i diameter och var 0,06 m djup. A554 var något oval i plan och mätte 0,39 x 0,29 m och var 0,12 m djup. Fyllningen var likartad i de tre stolphålen. Den utgjordes av ljus brungrå sandig lera. Inga fynd påträffades. Schaktet utvidgades i det som tolkas utgöra huslämningens västra halva i syfte att leta ytterligare stolphål. Ytan handrensades. Stolphålen grävdes ut helt med skärslev och jordprover togs i A390 och A554. A390 innehöll små mängder träkol som har skickats på ¹⁴C-analys. Hus 1 och A426 bedöms utifrån deras inbördes rumsliga relation sannolikt inte ha varit samtida. De tre stolphålen tolkas preliminärt utgöra resterna efter en takbärande konstruktion i ett tvåskeppigt neolitiskt hus. Avståndet mellan de yttre stolphålen uppgick till 10,5 m. Avståndet från A554 i väster och A456 i mitten uppgick till 5,95 m och avståndet från A456 till A390 i öster till 4,55 m.

Figur 7. Hus 1 sett från öster.
Foto: Kristian Brink, Sydsvensk Arkeologi.

Schakt 2

Schakt 2 innehöll endast en mindre grop, A172 (figur 5 och 6). Gropen var oval i plan med måtten 1,30 x 0,90 m. Djupet uppgick till 0,10 m. Gropen var flack i sektion. Fyllningen bestod av

svartbrun, humös, sotig, sandig lera. Inga fynd påträffades. Den grävdes ut med spade. Någon närmare tolkning av gropens funktion kan inte göras, men fyllningen tyder på eldrelaterade aktiviteter.

Schakt 3

Schakt 3 innehöll 16 anläggningar i form av gropar, stolphål ett lager och en möjlig brunn (figur 5 och 6). I norr fanns ett tunt (ca 0,15 m som tjockast), naturligt bildat ljusgrått, lerigt lager, T813, ute i det som bedöms ha utgjort ett tidigare fuktigt område (se T809, schakt 5). Lagret ytinventerades med inga fynd påträffades. Fem anläggningar undersöktes.

I den norra delen av schaktutvidgningen fanns rester av ett lager, A1178. Lagret undersöktes extensivt genom ytinventering men inga fynd påträffades. A1178 överlagrade A402. A402 var ore-gelbundet rund i plan och mätte 2,23 x 3,20 m (figur 8). Djupet kunde inte fastställas men den är minst 0,4 m djup. Två lager urskiljades i sektion. Det övre lagret bestod av mörkgrå, sotig lera med träkolsbitar och relativt rikligt med sten. Lagret under detta bestod av ljus blågrå, mycket seg, sandig lera med inslag av sten. Vatten trängde upp underifrån vid utgrävningen. Centralt i det övre lagret fanns ett stolphål, A1065, med samma fyllning som det övre lagret (figur 8). Stolphålet hade grävts ned i det underliggande blågrå lagret. Vid utredningen påträffades mindre benfragment i ytan på anläggningen (då A581) men dessa samlades inte in (Brink & Johansson 2004:16). Inga fynd påträffades vid förundersökningen.

Figur 8. A402 och A1065 i sektion. Foto från öster. Foto: Joakim Frejd, Sydsvensk Arkeologi.

Den nordöstra fjärdedelen av det övre lagret grävdes med spade och fyllningen genomsöktes på hackbord. Resterande fjärdedel av den östra halvan grävdes med spade. Det undre leriga lagret undersöktes inte vidare då det var för tungt att handgräva. Jordprover togs i det övre lagret samt i stolphålet, A1065. Proverna innehöll relativt rikligt med träkol. Träkol från A402 har skickats in för ¹⁴C-analys. A402 tolkas preliminärt ha fungerat som brunn, men som efter att den upphört att användas fyllts igen. En stolpe har markerat brunnen och en fyllning med tydligt eldpåverkat material har deponerats kring stolpen. Denna fyllning har även hamnat i stolphålet när stolpen dragits upp eller förmulnat. Det underliggande blågrå lagret har möjligen potential att innehålla bevarat pollen då markfuktigheten var hög.

Söder om A402 undersöktes två stolphål, A817 och A830. Stolphålen var runda-oregelbundet runda i plan. A817 mätte 0,40 m i diameter och var 0,16 m djupt. A830 mätte 0,43 x 0,30 m i plan och var 0,12 m djupt. De var skålformade i sektion. I A830 hade stolpen stått i den södra delen av stolphålet. Fyllningen i A817 bestod av grå sandig lera och fyllningen i A830 bestod av mörkgrå sandig lera. Ett flintavslag togs tillvara från A817. Stolphålen grävdes ut helt. De grävdes ut med skärslev. Jordprover togs i båda stolphålen. Proverna innehöll träkol. Stolphålen ingår möjligen i en struktur men det kan inte avgöras i nuläget.

I den södra delen av schaktet undersöktes en del av en grop, A983. Gropen togs inte fram i sin helhet. Djupet uppgick till 0,46 m. Gropen hade relativt raka sidor och oregelbunden botten. Fyllningen bestod av mörkgrå, homogen sandig lera. Fynnen består av flintavslag och flintavfall. Den grävdes ut med spade och fyllningen genomsöktes på hackbord. Ett jordprov togs. Provet innehöll inget förkolnat material. Gropen kan utgöra en del av ett större gropsystem som kan ha fungerat som täkt. Den oregelbundna botten tyder på att syftet inte har varit att bruka själva gropen.

Schakt 4

Schakt 4 innehöll 8 anläggningar i form av gropar, stolphål, härden och delar av ett gropsystem (figur 5 och 6). Härden, A1092, grävdes ut.

A1092 var något oval i plan och mätte 0,70 x 0,60 m. Lagret med sot, träkol och några småsten var ca 0,04 m tjockt. Härden låg anlagd på en äldre markyta och överlgrades av ca 0,35 m matjord. Det går inte helt att utesluta att härden helt eller delvis också varit nedgrävd i en äldre markyta men några tecken på det

framkom inte. Under härden fanns ca 0,15 m jord innan underlaget (moränleran) tog vid. Den norra halvan av härden grävdes ut med skärlev. Ett jordprov togs. Provet innehöll rikligt med träkol. Träkol har skickats in för ¹⁴C-analys. Längst i norr i schaktet låg ytterligare en liknande härd, A1165, även den en bit upp i matjorden.

Schakt 5

Schakt 5 innehöll 13 anläggningar i form av gropar, stolphål och delar av ett gropsystem. Delar av ett större våtmarkslager framkom också (figur 5 och 6).

A686 var oval i plan med måtten 1,60 x 1,30 m. Djupet uppgick till 0,20 m. Den hade sluttande sidor och en plan botten. En sentida dränering skar gropan. Fyllningen bestod av grå, homogen sandig lera. Fynden består av flintavslag. Den norra halvan grävdes ut med spade och fyllningen genomsöktes på hackbord. Ett jordprov togs. Provet innehöll rikligt med hårt bränt träkol. Träkol har skickats in för ¹⁴C-analys. Gropens plana botten tyder på att den använts, eventuellt för förvaring.

A775 utgörs av ett gropsystem som inte togs fram i sin helhet. Två rutor (1 x 1 m) grävdes ut. Djupet uppgick som mest till 0,20 m. Fyllningen bestod av grå, svagt humös, sandig lera med enstaka stenar och enstaka träkolsfragment. Fynden består av flintavslag, flintavfall, bränd flinta samt en handsten med möjliga bearbetningsspår (se Hydén 2009:589 för begreppet handsten). Den kan ha använts som knacksten. Rutorna i A775 grävdes ut med spade och fyllningen genomsöktes på hackbord. A775 tolkas som resterna efter täktverksamhet.

I den norra delen av schaktet framkom delar av ett större våtmarkspåverkat lager, T809. Lagret bestod av humöst, torvigt material som innehöll snäckor/mollusker. Lagret var endast ca 0,20 m tjockt. Vatten trängde upp underifrån över hela ytan. Lagret ytinventerades med inga fynd påträffades. I den centrala delen kom det under det mörka, humösa lagret med snäckor ett ljusare, mycket lerigt lager. Jordsond användes här men botten nåddes inte. Djupet uppgår därmed till minst ca 1,0 m. Lagret/sänkan tolkas som en mindre våtmarkssänka, möjligen med pollen bevarat. Eventuellt ingår T809 i ett större stråk med våtmarkspåverkade lager tillsammans med T813 i schakt 3. T813 är dock grundare, endast ca 0,15 m tjockt och består i övrigt av ljusgrå lera, dvs. här finns inget mörkt, humöst snäckrikt lager.

Schakt 6

Schakt 6 innehöll endast en mindre grop som inte undersöktes (figur 5 och 6).

Schakt 7

Schakt 7 drogs i öst–västlig riktning i syfte att eventuellt fånga upp indikationer på den äldre vägstruktur som kan ha löpt genom undersökningsområdet (figur 2 och 5). Några sådana indikationer påträffades inte. Schaktet innehöll inga anläggningar.

Tolkning och utvärdering

De arkeologiska lämningarna koncentreras till den sydöstra delen av undersökningsområdet. Lämningarna tolkas som en del av ett större boplatsoområde som sträcker sig vidare söderut (figur 4). De aktuella lämningarna ligger vid foten av en kraftigare sluttning. Viss kolluviebildning har medfört att lämningarna i viss utsträckning skyddats från modern jordbruksverksamhet.

Anläggningarna består av stolphål, gropar, härdar, gropsystem samt en trolig brunn. En stolpkonstruktion, hus 1, har undersökts. Hus 1 dateras preliminärt till neolitikum då stolphålen tolkats ingå i en mesulakonstruktion. Konstruktionsspåren är jämförbara med andra lämningar som tolkats utgöra rester efter neolitiska hus (se t.ex. Hadevik 2009:22ff; Brink 2009:268ff). Eventuellt finns det ytterligare en stolpkonstruktionslämning (hus) men detta kan inte fastställas i nuläget. Som framgår av figur 4 finns det tydliga tecken på neolitiska lämningar (trattbäckarkultur) direkt söder om den aktuella ytan. Om dessa skall förstås i relation till den påträffade möjliga huslämningen är oklart i nuläget, men de kan tillhöra en i tid sammanhållen boplats. Nyare forskning kring neolitiska boplatser och hur dessa relaterar till varandra och gravar och deponeringsplatser har visat på både komplicerade och varierade relationer i olika delar av Sydsandinavien (t.ex. Andersson 2003; Edring 2005; Björhem & Magnusson Staaf 2006; Hadevik 2009; Berggren 2010). Tydligt är att olika bygder funnits som formats efter sina förutsättningar och möjligheter. Lämningarna inom det aktuella undersökningsområdet ingår tydligt i en sådan bygd där både boplatslämningar och gravmiljöer format området längs Risebergabäcken till ett viktigt område redan i neolitisk tid.

Ytterligare neolitiska lämningar kan finnas bland de stolphål, gropar, gropsystem och härdar som påträffats. Generellt kan dessa dock preliminärt dateras till yngre bronsålder–äldre järnålder då dessa lämningstyper är karakteristiska och välkända på boplatser från detta tidsintervall. Boplatserna (gårdarna) från den här tiden har i området placerats i nära anslutning till gravhögarna från äldre bronsålder. Särskilt intressant är den förmodade brunnslämningen, A402, som efter att den upphört att fungera som brunn verkar ha brukats i rituellt syfte. En stolpe har placerats centralt i fyllningen och det riktiga träkolsmaterialet

visar på att material från eldrelaterade aktiviteter deponerats. Nyare forskning kring hur miljöerna kring den äldre bronsålderns gravhögar utnyttjats har visat på att dessa över tid formats till variationsrika miljöer där både rituella och mer vardagliga aktiviteter vävts samman (t.ex. Arcini & Svanberg 2005; Fendin 2005; Thörn 2007). Nyare forskning har dessutom anlagt ett tydligt handlingsperspektiv på rituella aktiviteter där det framgår att fokus på de enskilda handlingarna och aktiviteterna kan ge nya tolkningsperspektiv vad gäller dess betydelse (Berggren 2010). Höjden med gravhögen och boplatsslämningarna med rituella aktiviteter invid våtmarken bör därmed ses ur ett helhetsperspektiv. Dessutom tillkommer aspekten med närheten till det förmodade kommunikationsstråk som hypotetiskt kan ha löpt förbi området (figur 2).

Behov av konserveringsinsatser bedöms inte föreligga inför en fortsatt undersökning. Potentialen för makrofossilanalys bedöms som låg då inga förkolnade sädeskorn påträffades vid förundersökningen (bilaga 3). Förutsättningar för vedartsanalys bedöms som goda, inte minst då anläggningar i form av härdar framkom inom ytan. Träkol från fem kontexter har skickats in för ^{14}C -analys men provsvar har inte inkommit inom ramen för förundersökningsrapportens färdigställande. Resultaten redovisas i rapporten över slutundersökningen. Inget ben- eller keramikmaterial påträffades, vilket gör att analyspotentialen för dessa materialkategorier bedöms som låg. Fyndmaterialet – flinta och bergart – bedöms vara av ordinär boplatsskarakter och begränsat i omfattning. Behov av mer detaljerade analyser av dessa materialkategorier bedöms därmed inte heller föreligga. Potentialen för både arkeologiska och naturvetenskapliga analyser bedöms därmed generellt som låg.

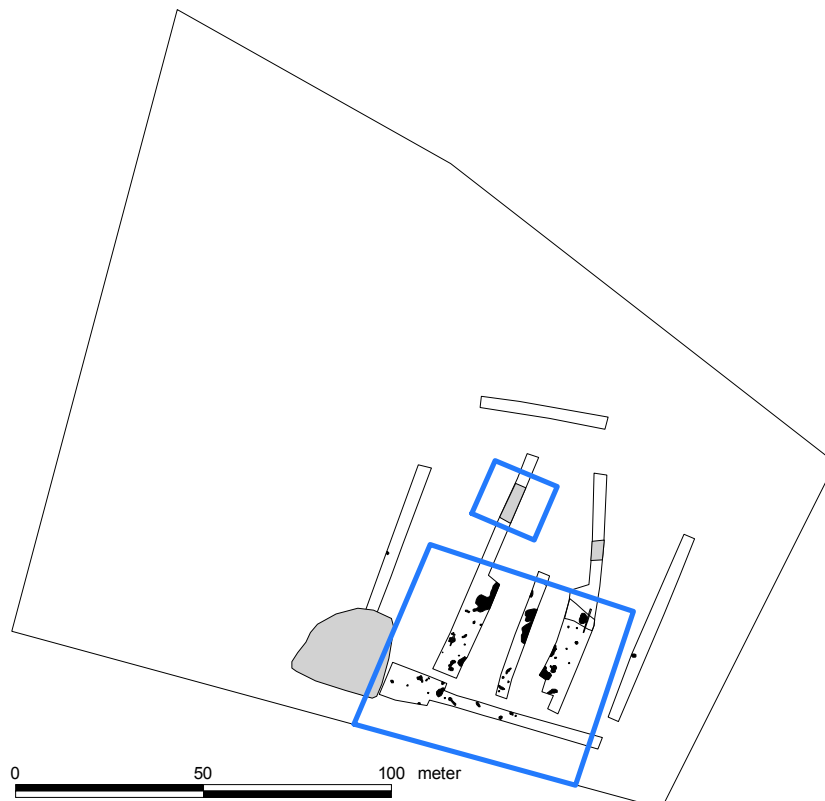
Ett möjligt undantag från den begränsade analyspotentialen finns framförallt i våtmarkshålan, T809. I T809 (samt möjligen i A402) finns eventuellt pollenförande sekvenser bevarade. I Malmöområdet saknas större våtmarker som kunnat lämna information kring regional vegetationshistoria under förhistorisk tid (Liljegren 2006:27). Den kunskap som finns kommer från undersökningar av mindre våtmarkshålor eller förhistoriska brunnar. Dessa lämnar information om den närmaste miljön kring våtmarkshålorna eller brunnarna (t.ex. Brink & Hydén 2006:86; Eliasson & Kishonti 2007:58 f.). Mindre potentiella pollenrecipienter av det slag som T809 kan utgöra är därmed viktiga för att nå kunskap om den lokala miljön under förhistorisk tid (Liljegren 2006:27). Från det arkeologiskt mycket välundersökta närområdet kring undersökningsområdet finns det ytterst begränsat med information kring landskapets karakter

under förhistorisk tid. En brunn inom Gyllins trädgårdar daterad till förromersk järnålder hade ett pollenmaterial som visade på ett öppet jordbrukslandskap dominerat av gräs och örter (Carlie, Friman & Strömberg 2007:20). Inom ett något vidgat område finns information från en av de många bronsåldershögarna i lokalområdet. I högen Husie 4:1, Hålhög, ca 3 km söder om undersökningsområdet tyder pollenmaterial från en äldre markhorisont i/under högen på att landskapet vid anläggandet var öppet med dungar av al och björk i fuktsvackorna (Engelmark m.fl. 2000:6). Resultaten från både Gyllins trädgårdar och från högundersökningen ger dock endast information om landskapet under korta tidssekvenser. Om T809 innehåller pollen kan den potentiellt ge information om landskapets karaktär i närområdet under en betydande del av förhistorien. Exempel finns där våtmarkssänkor gett information om kulturlandskapets karaktär från mellersta bronsålder fram till medeltid (Brink & Hydén 2006:86).

Förslag till fortsatta åtgärder

Boplatslämningar samt lämningar efter en äldre våtmarkssänka föreslås bli föremål för bevarande eller särskild undersökning (figur 9). Ytorna omfattar ca 3 250 m². Lämningarnas upplevelsevärde betraktas som lågt då de inte är synliga ovan mark. Övriga delar av undersökningsområdet föreslås inte bli föremål för vidare insatser.

Figur 9. Ytor som föreslås bevaras eller undersökas vidare (slutundersökas) inramat med blå heldragen linje. Ytorna omfattar totalt ca 3 250 m².

Referenser

Publicerat

- Andersson, M. 2003. *Skapa plats i landskapet. Tidig- och mellanneolitiska samhällen utmed två västskånska dalgångar*. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8°, No 42. Stockholm, Almqvist & Wiksell International.
- Arcini, C. & Svanberg, F. 2005. Den yngre bronsålderns brandgravsmiljöer. *Bronsåldersbygd. 2300–500 f.Kr.* Lagerås, P & Strömberg, B. (red.). Lund, Riksantikvarieämbetet.
- Berggren, Å. 2010. *Med kärret som källa. Om begreppen offer och ritual inom arkeologin*. Vägar till Midgård 13. Lund, Nordic Academic Press.
- Berggren, Å., Brink, K. & Skoglund, P. 2009. *Rapport över arkeologiska undersökningar 1989–2003. Bolagsbacken, Nummertolvsvägen & Hörlanders väg. Undersökningar inför villabebyggelse. Södra Sallerup socken i Malmö stad, Skåne län*. Arkeologienheten Rapport 2009:044. Malmö, Malmö Museer.
- Björhem, N. & Magnusson Staaf, B. 2006. *Öresundsförbindelsen och arkeologin. Långhuslandskapet*. Malmöfynd nr 8. Malmö, Malmö Kulturmiljö.
- Brink, K. 2009. *I palissadernas tid. Om stolphål och skärvor och sociala relationer under yngre mellanneolitikum*. Malmöfynd nr 21. Malmö, Malmö Museer.
- Brink, K. & Hydén, S. 2006. *Rapport över arkeologisk slutundersökning. Hyllie vattentorn – delområde 4 och Palissaden – delområde 5*. Rapport nr 42. Malmö Kulturmiljö, Malmö.
- Brink, K. & Johansson, T. 2006. *Arkeologisk förundersökning. Gyllins trädgård. Område A, B, D, E samt del av område C. Husie socken i Malmö stad, Skåne län*. Enheten för arkeologi Rapport 2006:005. Malmö, Malmö Kulturmiljö.
- Carlie, A., Friman, B., Skoglund, P. & Strömberg, B. 2009. *Germaner och romare. Malmö för 2000 år sedan*. Riksantikvarieämbetet, Stockholm.
- Carlie, A., Friman, B. & Strömberg, B. 2007. *Arkeologisk slutundersökning 2006. Gyllins trädgård. Område A, D och E. Husie socken i Malmö stad, Skåne län*. Malmö Kulturmiljö Enheten för Arkeologi Rapport 2007:061. Riksantikvarieämbetet UV Syd rapport 2007:31. Lund & Malmö.
- Edring, A. 2005. *Berget i backens skugga. Det sociala landskapet på Kristianstadslätten under tidig- och mellanneolitikum*. Report Series No 94. Lund, University of Lund, Institute of Archaeology.
- Eliasson, L. & Kishonti, I. 2007. *Öresundsförbindelsen och arkeologin. Det funktionella landskapet*. Malmöfynd nr 10. Malmö, Malmö Kulturmiljö.
- Engelmark, R., Linderholm, J., Thörn, R. & Wallin, J-E. 2000. *Bronsålderns gravhögar som källmaterial för kultur- och naturmiljö. Miljöarkeologiska gravundersökningar inom Malmö kommun. Öresundsförbindelsen*. Miljöarkeologiska laboratoriet. Rapport. Umeå universitet & Kultur Malmö. Umeå & Malmö.
- Erikson, M. 2001. En väg till Uppåkra. *Uppåkra. Centrum i analys och rapport*. Uppåkrastudier 4. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8°, No. 29. Larsson, L. (red.). Stockholm, Almqvist & Wiksell International.
- Erikson, M. & Samuelsson, B-Å. 2000. *Vägar. Öresundsförbindelsen. På väg mot det förflutna*. Björhem, N. (red.). Stadsantikvariska avdelningen, Kultur Malmö. Malmö.

- Fendin, T. 2005. De rituella fälten på Glumslövs backar. *Bronsåldersbygd. 2300–500 f.Kr.* Lagerås, P & Strömberg, B. (red.). Lund, Riksantikvarieämbetet.
- Friman, B., Hadevik, C. & Steineke, M. 2009. *Rapport över arkeologiska undersökningar 1987–1996. Toftanäs och Riseberga Öst. Undersökningar inför industri- och villabebyggelse. Husie socken i Malmö stad, Skåne län.* Arkeologienheten Rapport 2009:017. Malmö, Malmö Museer.
- Hadevik, C. 2009. Trattbägarkulturen i Malmöområdet. *Tematisk rapportering av Citytunnelprojektet.* Arkeologienheten Rapport nr 48. Hadevik, C. & Steineke, M. (red.). Malmö, Malmö Museer.
- Hydén, S. 2009. Förstenade handlingar – försök att gestalta bergartsföremål. *Tematisk rapportering av Citytunnelprojektet.* Arkeologienheten Rapport nr 48. Hadevik, C. & Steineke, M. (red.). Malmö, Malmö Museer.
- Ingwald, J., Lundström, P., Serlander, D. & Sjöstrand, U. 2009. *Arkeologisk slutundersökning 1984–1985, 1990–1991 och 2002–2003. Östra Skrävlinge bytomt. Undersökning av sex gårdar i Östra Skrävlinge bytomt, RAÄ 21 Husie sn, Husie 172:44. Husie socken i Malmö stad, Skåne län.* Arkeologienheten Rapport 2009:002. Malmö, Malmö Museer.
- Liljegren, R. 2006. *Risebergabäckens avvattningsområde i Malmö – en kunskapsbas.* LUNDQUA Uppdrag 57. Kvartärgeologiska avdelningen, Lunds universitet. Lund.
- Persson, J. 1998. Toftanäs – järnåldersbygd från tiden för Kristi födelse. *Centrala platser centrala frågor: samhällsstrukturen under järnålder.* Uppåkrastudier 1. Acta Archaeologica Lundensia series 8°, No. 28. Larsson, L. (red.). Lund, Almqvist & Wiksell International.
- Rudebeck, E. 2002. Vägen som rituell arena. *Plats och praxis – studier av nordisk förkristen ritual.* Vägar till Midgård 2. Jennbert, K., Andrén, A. & Raudvere, C. (red.). Lund, Nordic Academic Press.
- Samuelsson, B-Å. 2001. Kan graver spegla vägars ålder och betydelse. Ett exempel från Söderslätt i Skåne. *Uppåkra. Centrum i analys och rapport.* Uppåkrastudier 4. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8°, No. 29. Larsson, L. (red.). Stockholm, Almqvist & Wiksell International.
- Sarnäs, A. 2009. *Rapport över arkeologisk slutundersökning 1991. Sallerupsvägens förlängning. Etapp I: Risebergabäcken, Toftanäsvägen och Klågerupsvägen. Husie sn och S. Sallerup socken i Malmö stad, Skåne län.* Arkeologienheten Rapport 2009:021. Malmö, Malmö Museer.
- Sköld, P. E. 1963. En väg och en bygd i gammal tid. *Ale 1963:2.* s. 1–15.
- Thörn, R. 2007. *Öresundsförbindelsen och arkeologin. Det ideologiska landskapet.* Malmöfynd nr 12. Malmö, Malmö Kulturmiljö.

Oppublicerat

- Björhem, N. 1997. Öresundsförbindelsen. Förslag till zonindelning av landskapet utmed Yttre ringvägen. Arkivrapport. Malmö Museer.
- Brink, K. & Johansson, T. 2004. Gyllins trädgårdar. Etapp 2 och del av etapp 1. Rapport över arkeologisk utredning 2004. Arkivrapport. Malmö Museer.
- Brink, K. & Johansson, T. 2005. Gyllins trädgårdar. Etapp 3 och del av etapp 1. Rapport över arkeologisk utredning 2005. Arkivrapport. Malmö Museer.

- Bruzelius, N. G. 1864. Antiquarisk beskrifning om Oxie och Wemmenhögs Härad. Manuskript i ATA.
- Eliasson, L. 1996. Rapport rörande arkeologisk förundersökning av Riseberga öst, södra delen. MHM 8278. Arkivrapport. Malmö Museer.
- Samuelsson, B-Å. 1995. Rapport rörande arkeologisk utredning av Riseberga öst, södra delen. MHM 8278. Arkivrapport. Malmö Museer.
- Thörn, A. & Rudebeck, E. 1988. Rapport rörande arkeologisk slutundersökning vid Kvarnbyrondellen. MHM 7144. Arkivrapport. Malmö Museer.
- Thörn, R. 1987. Rapport rörande arkeologisk schaktningsövervakning Kvarnby-Tullstorp-Sunnanå. MHM 6926. Arkivrapport. Malmö Museer.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	100045
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-7369-10
Datum för beslut:	2010-10-25
Projektnummer:	100045
Län:	Skåne
Kommun:	Malmö
Socken:	Husie
Fastighet:	Husie 172:123
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2c3f
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
X koordinat:	6162438,16
Y koordinat:	380237,75
Höjdsystem:	RH 2000
M ö.h.	15–17
Fältarbetstid:	2011
Antal arbetsdagar:	15
Antal arkeologtimmar:	181
Antal maskintimmar :	20
Exploateringsyta:	25 000 m ²
Undersökt yta:	1 476 m ²
Platschef:	Kristian Brink
Personal:	Joakim Frejd
Uppdragsgivare:	Fastighetskontoret, Malmö stad
Tidigare undersökningar:	Arkeologisk utredning 2004 (MK 190)
Fynd:	Fynden förvaras vid Malmö Museer, inventarienummer MMA 53. Fyndnr: MMA53:100015–100024.
Dokumentationsmaterial:	Ritningar förvaras vid Malmö Museer (arkivnummer S05:101). Intrasisprojekt SA100045 förvaras vid Sydsvensk Arkeologi AB.
Kostnader, beslutade (exkl moms):	323 355 kr (kostnad för igenläggning av schakt ingår inte)
Kostnader, faktiska (exkl moms):	288 873 kr (kostnad för igenläggning av schakt ingår)

Bilagor

Bilaga 1. Anläggningar

Id	Subclass	Undersökt	Und.andel	Ö-koord.	N-koord.	Z
172	Grop	Ja	50	380311,5	6162455,65	16,48
199	Stolphål			380280,1	6162439,61	16,79
211	Grop			380279	6162440,23	16,78
227	Grop			380276,1	6162439,16	16,71
243	Grop			380270,1	6162442,71	16,49
274	Grop			380246	6162482,93	15,99
368	Grop			380263,2	6162443,6	16,61
390	Stolphål	Ja	100	380261,3	6162444,44	16,62
402	Brunn	Ja	?	380298,1	6162465,49	16,06
426	Grop	Ja	25	380260,1	6162445,98	16,7
445	Grop			380260,8	6162448,35	16,54
456	Stolphål	Ja	100	380256,9	6162445,79	16,75
480	Ej klassific.			380254,4	6162442,96	16,82
493	Stolphål			380257,1	6162449,61	16,67
504	Ej klassific.			380256,5	6162449,17	16,72
522	Ej klassific.			380254,7	6162449,56	16,71
554	Stolphål	Ja	100	380251,3	6162447,78	16,78
567	Grop			380247,2	6162448,81	16,76
584	Grop			380262,9	6162452,08	16,45
605	Grop			380263,2	6162453,6	16,43
632	Grop			380265,8	6162454,12	16,44
651	Stolphål			380265	6162455,64	16,37
663	Stolphål			380260,7	6162456,55	16,38
673	Stolphål			380266,5	6162458,59	16,26
686	Grop	Ja	50	380263,2	6162459,86	16,28
702	Ej klassific.			380263,4	6162461,52	16,21
717	Ej klassific.			380266,5	6162460,91	16,23
730	Ej klassific.			380269	6162464,54	16,12
746	Stolphål			380270,8	6162463,88	16,07
759	Ej klassific.			380267,3	6162467,47	16,09
775	Gropssystem	Ja	?	380272,4	6162470,49	16
817	Stolphål	Ja	100	380296,4	6162462,99	16,16
830	Stolphål	Ja	100	380294,2	6162463,32	16,13
854	Grop			380296,3	6162459,09	16,21
868	Stolphål			380293,7	6162457,44	16,3
880	Stolphål			380290,9	6162457,42	16,32
890	Stolphål			380294,3	6162453,67	16,41
900	Stolphål			380290,6	6162455,08	16,38
914	Grop			380290,1	6162456,81	16,4
928	Ej klassific.			380289,4	6162452,72	16,41

942	Grop			380290,2	6162452,09	16,47
969	Grop			380287,9	6162452,43	16,5
983	Grop	Ja	?	380288	6162450,59	16,62
1008	Grop			380289,9	6162446,14	16,68
1038	Stolphål			380275,7	6162446,25	16,56
1050	Grop			380276,3	6162447,13	16,55
1065	Stolphål	Ja	50	380298,2	6162465,61	15,85
1079	Stolphål			380278,2	6162448,71	16,48
1092	Härd	Ja	50	380276,8	6162449,89	16,64
1107	Grop			380278,1	6162451,67	16,44
1126	Gropsystem			380283,4	6162464,05	16,13
1156	Grop			380284,4	6162472,02	15,73
1165	Härd			380288	6162474,74	15,92
1178	Lager	Ja	Ytin.	380297	6162466,23	16,19

Bilaga 2. Fynd

Fyndnr	Material	Sakord	Vikt	Antal	Anmärkning	Ark.objekt	Grävenhet
100015	Flinta	Avslag	1	1		817	0
100016	Flinta	Avslag	48	7		686	0
100017	Flinta	Avslag	1	2		426	0
100018	Flinta	Avslag	17	2		775	1222
100021	Flinta	Avfall	142	1	Flintknuta med bearbetning	775	1219
100022	Bergart	Bearbetad	531	1	Knacksten?	775	1219
100019	Flinta	Avslag	23	5		775	1219
100020	Flinta	Avfall	7	1	Bränd flinta	775	1219
100023	Flinta	Avslag	80	10		983	0
100024	Flinta	Avfall	216	2	Flintknuta med bearbetning	983	0

Bilaga 3. Arkeobotanisk analys

Husie 172:123 (SA_100045), Arkeobotanisk rapport

Stefan Gustafsson, Oden Kulturinformation, 2011

Inledning

På uppdrag av Sydsvensk Arkeologi AB har 10 floterade jordprover analyserats på förkolnat växtmaterial. Proverna kommer från en förundersökning i Husie 172:123 med projektnummer SA 100045. Proverna hade floterats av personal från Sydsvensk Arkeologi och det använda sållet hade en maskstorlek av 0,5 mm.

Resultat

PM 1208 A 390

I provet finns ganska lite träkol. Det är små fragment där de flesta inte kan artbestämmas. Två små fragment är troligen hassel. Mängden räcker troligen till datering.

PM 1209 A554

I provet finns inget förkolnat material alls.

PM 1192 A 830

I provet finns 5 bitar träkol av björk. Mängden räcker för en datering.

PM 1191 A817

I provet finns träkol från björk och typ rönn. Kol från björk valdes ut för datering.

PM 1200 A983

I provet finns inget förkolnat material alls.

PM 1212 A 686

I provet finns rikligt med träkol. Kolet är hårt bränt och förmodligen upphettat flera gånger och liknar organiskt slag. Bitarna är svåra att artbestämma men bark från tall har plockats ut för datering.

PM 1207 A 426

I provet finns relativt gott om träkol. Fragmenten är små och domineras av hassel men det finns också enstaka bitar av tall, typ vide och björk. Samtliga arter kan dateras.

PM 1189 A1065

I provet finns ganska gott om träkol från ask, björk, hassel och ek. Samtliga arter kan dateras.

PM 1190 A402

I provet finns relativt gott om träkol från främst hassel. I övrigt finns enstaka bitar från vide och obestämt träkol. Hassel plockades ut för datering.

PM 1203 A 1092

I provet finns rikligt med träkol från främst hassel. Enstaka bitar av bok, typ vide och obestämt träkol finns också. Hassel valdes ut för datering.

Sammanfattning

Samtliga prover utom två innehåller träkol i sådan mängd att det räcker till en datering. Träkol från dessa anläggningar har plockats ut och skickats till Sydsvensk Arkeologi AB.

Inget av de analyserade proverna innehåller förkolnad växtmakrofossil vilket medför att man inte kan säga något om mänskliga aktiviteter. Det går inte heller avgöra vilken datering materialet kan ha.

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson
2. Nytt golv i Östraby kyrka, Östrabys sn, FU 2011, Jan Kockum
3. Ny belysning, Gamla staden 8:1 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
4. Balsby 23:1 & 29:2, Nosaby sn, FU 2010, Anders Edring
5. Fjärrvärme i Östra Tommarp - Östra Tommarp sn, FU 2010, Lars Jönsson
6. Fjärrvärme genom Härlövs by, Kristianstad, FU 2010, Jan Kockum
7. Svedala kyrka, Svedala sn, FU 2010, Lars Jönsson
8. Näsbyholm sätesgård, Gärdslövs sn, FU 2010, Lars Salminen
9. Ny gatubrunn i Valdemars väg i Vä, Vä sn, FU 2011, Jan Kockum
10. Fjärestads kyrka, Fjärestad sn, FU 2011, Tony Björk
11. Gustav Adolfs Torg, Malmö. FU 2010, Joakim Frejd
12. Järnvägen 1:1, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
13. Kv Minerva 24 i Helsingborg, Helsingborg, FU 2011, Jan Kockum
14. Cementen 13, Malmö, AU 2011, Per Sarnäs
15. Bältinge bytomt, Skarhult 13:36, FU 2010, Lars Salminen
16. Falsterbo 9:97 – ett stenkast ifrån borgen, FU 2010, Lars Salminen
17. Kvarnby utbyggnadsområde, Malmö, FU 2010, Per Sarnäs
18. Stora Uppåkra 2:76 m.fl., FU 2011, Joakim Frejd
19. Färlöv 19:3, Färlövs socken, Kristianstads kommun, AU 2011, Joakim Frejd
20. VA inom Bollerups säteri, Bollerups socken, Tomelilla kommun, FU 2011, Lars Jönsson
21. Södervidinge 28:1 – Kyrkogården, Södervidinge sn, Kävlinge kommun, FU 2011, Lars Salminen
22. Råbelöv 26:5, Fjälkestads sn, FU 2011, Jan Kockum
23. Citadellstaden 2:1, Landskrona, FU 2011, Lars Jönsson
24. Innerstaden 1:14 och 1:152, Malmö, FU 2011, Joakim Frejd
25. Hammarlövs bytomt, Hammarlövs sn, FU 2010, Per Sarnäs
26. Kristian IV 10 i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
27. Skurups bytomt, Skurups kommun, FU 2001, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
28. Norra Vallvägen i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
29. Östra Storgatan i Kristianstad, Kristianstad, FU 2011, Jan Kockum
30. VA-ledningar inom Östra Asmundtorps bytomt, Trollenäs sn, Eslövs kn, FU 2002–2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
31. Residenset 1, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2010–2011, Per Sarnäs
32. Sutaren Mindre 6, fornlämning 17, Vellinge sn, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
33. Limhamn 151:461, Hyllie sn, AU 2011, Jan Kockum
34. Åhus 30:1 m fl, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
35. Rinkaby S:3 m fl, Rinkaby sn, FU 2011, Jan Kockum
36. Hjulhamngatan, fornlämning 20, Malmö. FU 2011, Joakim Frejd
37. Vadensjö bytomt, RAÅ 27, Vadensjö sn, Landskrona kn. FU 2003, Lars Salminen, Ingrid Gustin & Joakim Frejd
38. Fjärestads kyrkogård, Fjärestads sn, FU 2011, Jan Kockum
39. Kv Kabbalöken 26 i Åhus, Åhus sn, FU 2011, Jan Kockum
40. Kv Slussen 1 i Malmö, Malmö, FU 2011, Jan Kockum
41. Husie 172:123, Husie sn, FU 2011, Kristian Brink

